

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500—; pentru particulari Lei 400—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300—. În străinătate Lei 800—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

O casă de compensație pentru titluri. — Chestiunea băncii „Ardeleana” Orăștie. — Revista Economică și băncile mici. — Mesajul. — Solidaritatea capitalului internațional. — O mare bancă maghiară în București. — O conferință economică internațională. — *Cronică:* Un nou ram de asigurare. Favoruri pentru automobiliștii preceauți. Un congres negustoresc la București. Prima fabrică de mătase artificială în România. Prețul aurului și al argintului. Congresul comercianților. — Cursul Valurilor la București. — Convocare. — Prospect.

O casă de compensație pentru titluri.

Se cunosc de toți oamenii de afaceri avantajele numeroase pe cari le oferă casele de compensație pentru numerar: economie de timp, de cheltueli, de alergături și înlăturarea riscului.

De câțva timp în țările din vestul și centrul Europei se pune cu insistență chestiunea înființării de case de compensație pentru titluri. E ceva necesar cu atât mai mult că trăim într'o epocă când timpul trebuie cât mai mult cruțat. În țările amintite, de altfel, valorile mobiliare se bucură de un interes mai mare ca la noi din partea publicului și au o circulație însemnată. Să ne gândim numai la pachetele mari și grele cu titluri, cari se transportă de oamenii de serviciu, dela o bancă la alta, dela un client la o bancă sau invers. Apoi riscul de a se pierde și stricăciunile cari pot rezulta. Nu trebuie să uităm nici operațiunile, cari se fac la recepționări, când funcționarul de bancă primește un teanc de efecte diverse, pe cari trebuie să le verifice, să facă borderou de intrare, trecând titlurile număr cu număr. Dar aceasta e numai o parte dintr'un șir de operațiuni, căci dacă am presupune o cumpărare de titluri, am avea o înregistrare de ieșire la banca vânzător,

o intrare și-o ieșire la agentul vânzător, la fel pentru agentul cumpărător și o intrare la banca cumpărătoare. Aproape orice transacțiune dă loc la o mișcare de titluri. Oricât s'a încercat să se simplifice din formalitățile de îndeplinit în afacerile cu titluri, totuș nu s'a ajuns la un rezultat mulțumitor.

În loc ca fiecare bancher sau bancă să țină depozitate în casele sale de fier sau tezaure, titlurile sale și ale clienților săi, titluri pentru manipularea și evidența cărora trebuie să țină un personal anume, dând loc la primiri și predări în urma fiecărei transacțiuni, se speră ca prin înființarea unei case centrale, toate aceste neajunsuri să fie înlăturate.

Titlurile vor fi depozitate toate într'un singur loc, adică la casa centrală de compensație, unde fiecare bancă, bancher sau deținător mai mare, vor avea un cont de titluri, după cum au în bancă un cont curent. În cazul acesta, în urma unei transacțiuni, nu va mai fi necesar o numărătoare de titluri, dresare de documente, ci pur și simplu se va face cu un viriment din contul unui titular în contul celuilalt.

Două întrebări se pun când e vorba de înființarea unei atari case centrale de compensație. Cine să-și i-a răspunderea și să garanteze păstrarea în condițiuni sigure a unei cantități atât de mari de titluri? Apoi din ce să se întrețină această instituție? Într'adevăr nu i se poate încredința oricui o cantitate atât de însemnată de titluri și astfel unii au propus ca această instituție să fie organizată de Banca Națională a statului respectiv sau de o altă mare instituție a statului, cum ar fi Casa de depuneri și consemnațiuni. În ceea ce privește speșele necesare la funcționarea

unei case de compensație pentru titluri, acestea vor fi suportate de bănci, spese cari în acest caz vor fi neînsemnate în raport cu economia ce se va realiza prin desființarea serviciului de portofoliul — titluri.

Evident că la început această instituție nu va merge tocmai bine, cu timpul însă prin experiență se va perfecționa. Deasemenea nu toți dintre deținătorii de acțiuni și rentă de stat se vor îmbulzi să-și depună titlurile în depozit la casa centrală, nu din lipsă de siguranță, ci de frica fiscalului, care aici îi va putea impune ușor și fără a mai fi lipsă de multe constatări. Așa că multe titluri vor rămâne și pe mai departe ascunse acasă în sertare.

Sibiu.

I. N. Bratu.

Chestiunea băncii „Ardeleana“ Orăștie.

De o lună și mai bine, cercurile noastre bancare, opinia noastră publică și acționarii interesați, sunt viu preocupați de chestiunea băncii „Ardeleana“ din Orăștie.

Ce s'a întâmplat?

Un grup de acționari, în frunte cu domniile Ioan I. Dulcu, Dr. G. Dubleş, Simion Damian, Teodor Vulpe și alții, nemulțumiți cu felul de conducere și administrare a băncii „Ardeleana“, după ce și-a asigurat, prin noi achizițiuni, un important stoc de acțiuni ale băncii lor, și a îndeplinit toate formele cerute de statute, a cerut Consiliului de administrație convocarea unei adunări generale extraordinare.

Grupul acționarilor, nemulțumiți, cerea, ca să se pună la ordinea de zi, nici mai mult, nici mai puțin, decât: revocarea mandatului actualului Consiliu de administrație și a Comitetului de cenzori și alegerea unui Consiliu de administrație și de cenzori noi.

Capetele de acuză aduse actualei conduceri a băncii „Ardeleana“ sunt cuprinse în 17 puncte, comunicate și acționarilor printr'o adresă separată.

Era prea firesc, că față de acuzele deși nu în toate cazurile destul de precise, dar unele totuși grave, Consiliul de administrație vizat, nu putea să rămână impasibil.

Era dator față de sine însuși și față de opinia publică și de acționarii neorientați și nedumeriți să dea lămuriri.

Acestea au și urmat din partea Consiliului de administrație, tot în formă de adresă, expediată acționarilor, cari au fost totodată convocați

în adunare generală pe 22 Noembrie a. e. când vor avea să-și dea votul pentru una ori cealaltă din părțile azi în litigiu.

Abstracție făcând de prea multele violențe de stil, la adresa adversarilor, violențe, ce nu-și au locul în o publicație oficială și în o chestiune atât de serioasă ca conflictul, ce ne preocupă, lămuririle Consiliului de adm. au avut darul să contribuie încâtiva la limpezirea situației și să orienteze pe oamenii nepreocupați — fără a-i putea însă dumeri pe deplin.

Ceeace s'a făcut nu este destul. Acuzele grave aduse conducerii „Ardeleanei“, învinuită de incapacitate, de păgubire a institutului, de tăinuirea și întrebuițarea ilicită a unor fonduri a societății pentru scopuri străine de bancă, de nepotriviri între inventare și registrele de contabilitate etc. impun necondiționat să se facă un pas mai departe.

Pentru lămurirea tuturor celor interesați, socotim că este nu numai consult, ci deadreptul necesar, că însași conducerea „Ardeleanei“ să ceară, o cercetare, punct de punct, a acuzelor, ce i se aduc și anume printr'un expert, înzestrat cu autoritatea morală necesară și și cu experiență într'o chestiune atât de delicată ca aceasta.

Numai printr'o astfel de expertiză se va putea lămurii pe deplin dacă au sau nu femeiu acuzațiile ridicate, ori ele își au izvorul în invidie personală sau chiar în anumite veleități de ordin politic, precum a susținut presidentul „Ardeleanei“ în câteva declarații, ce a făcut în publicitate asupra acestei afaceri.

La tot cazul este regretabil conflictul grav ivit între cele două grupări de acționari ai „Ardeleanei“ una din băncile noastre ardelenene vechi și solide, conflict, ce dacă până în prezent n'a avut nici o repercusiune defavorabilă asupra băncii însăși, căreia publicul continuă a-i acorda toată încrederea, totuși nu contribuie nici decât la consolidarea ei.

Revista Economică și băncile mici.

În numărul nostru din 6 l. e. ne-am ocupat de *Dobânzile uzurare* într'un articol de fond, produs în No. 42 din 14 l. e. al „Gazetei de Duminecă“ din Șimleul Silvaniei, proprietatea dlui senator Dr. Alexandru Aciu, directorul băncii „Silvania“, — cu următoarea observațiune: „**Revista Economică**“ știam că nu e organul **băncilor mari**, ci a Asociațiunii tuturor băncilor, deci și a celor mici. Felul cum se tratează „băncile mici“ ne îndreptățește însă a crede, că e **exclusiv în favorul băncilor mari**. Să fixăm și acest trist adevăr și ne conformăm.

Din unele sublinieri făcute de „Gazeta de Dumineca” în articolul nostru, deducem că își însușește părerile noastre în ceea ce privește situația generală economică, dar observarea de mai sus arată o aprehensiune neîntemeiată față de noi și cată să ne înfățișeze de „organul băncilor mari”.

Nu în dorință de polemică inutilă în direcțiunea aceasta, ci pentru lămurirea opiniei publice interesate ținem să punem lucrurile la punct.

Noi nu suntem organul nici al băncilor mari și nici al celor mici, ci suntem pur și simplu așa cum este indicat pe frontispiciul revistei noastre: „Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „Solidaritatea” Sibiu.

Noi nu cunoaștem bănci mari și mici, ci numai bănci românești și în primul rând interesele băncilor membre a „Solidarității”! Am căutat totdeauna și căutăm să apărăm interesele institutelor bancare, bine-înțeles subordonând aceste interese intereselor generale economice, între care interese dealteum — după modesta noastră părere, — nu poate exista conflicte, ci numai comunitate de interese, chiar și în ceea ce privește chestiunea cuantumului dobânzii.

Ca să revenim la dobânzile uzurare, credem, că nimenea și nici cei din jurul „Gazetei de Dumineca” nu vor susținea legitimitatea lor nici chiar din punct de vedere ale intereselor lor proprii. Istoria recentă a câtorva bănci românești din Ardeal, mari și mici, învederează unde poate duce politica dobânzilor uzurare: la ruină.

Dobânda de 28%—30%—40% nu se poate justifica cu nimica, mai ales când la Banca Națională se bucură de un reescont cu 6%, iar la băncile mari de un reescont cu dobândă de 12%—14%, iar nu de 16%—18%, cum greșit se afirmă de „Gazeta de Duminecă”.

Noi recunoaștem situația dificilă a băncilor mici, greutățile, ce le au, regia disproporționat de mare. Căci ce este azi un capital chiar de 100.000 Lei? 32.000 Lei aur maximum, care de multe-ori există numai pentru a crea un post sinecurist de director de bancă! Băncile mici trebuie să se acomodeze împrejurărilor noi. Trebuie să imităm ceea ce au făcut băncile minoritare, atât cele germane, cât și cele maghiare, să punem la o parte interesele și ambițiile locale și particulare: să concentrăm capitalurile. Concentrând se vor întări și vor putea rezista chiar tendințelor de acaparare a unor instituțiuni mai puternice, dacă peste tot ar exista astfel de intențiuni.

Concentrarea de capitaluri prin fuziuni am susținut-o de un an încoace în repetite rânduri, arătând beneficiile ce pot urma din aceste con-

centrări și în special ce s'a realizat în direcțiunea aceasta la alte neamuri, în străinătate și ce se face acum la minoritarii noștri. Trebuie să ne strângem rândurile și noi și nu trebuie să așteptăm totul dela elementul politic, dela Stat! Dacă vom înțelege aceste adevăruri vom promova mult și chestiunea reducerii dobânzilor.

Dar este și pueril să vorbim de bănci mari și mici, căci în urma inflațiunii monetare, în România întreagă bancă mare în înțelesul strict al cuvântului nu este și în orice caz nu există conflicte de interese între instituțiile financiare mai mici și între cele mai mari.

În ceea ce ne privește pe noi dela „Revista Economică” am susținut totdeauna, când a fost cazul, interesele specifice ale așaziselor bănci mici, ca să nu amintim decât ultima ocaziune ce ni s'a oferit în direcțiunea aceasta: Congresul cooperatist din Turda unde s'a cerut ca creditele rurale să se acorde numai prin băncile populare! Am protestat momentan contra unor asemenea tendințe, arătând că dela congresul cooperatist din Turda nu cunoșc structura și rolul băncilor noastre din provincie în Ardeal, care și până acum au fost și sunt în fond adevărate bănci populare, deși au forma capitalistă! Ceea ce însă nu îndreptățește pe unele să abuzeze prin cămătărie exorbitantă.

Credem că suntem lămuriiți.

Mesajul.

Redăm în cele următoare, din Mesajul Regal cu care a fost deschisă la 15 crt. sesiunea ordinară a Corpurilor legiuitoare, părțile referitoare la chestiunile de ordin economic-financiar.

Iată ce conține mesajul cu privire la consolidarea monetară, buget și celelalte consolidări:

Consolidarea monetară.

Aceasta a doua sesiune ordinară a Corpurilor Legiuitoare este menită să asigure un pas nou în dezvoltarea României întregite și anume desăvârșirea operei de consolidare monetară și financiară.

Într'adevăr, după zece ani de muncă și de jertfe, am putut dobândi condițiile interne cerute pentru stabilizarea monetară și cele externe necesare pentru obținerea concursului din afară.

Tratativele, ce au urmat, cu ajutorul principalelor Bănci de emisiune au ajuns într'un stadiu, care ne dă nădejdea să putem în curând duce la deplina înfăptuire consolidarea noastră monetară.

Întârzierea ce s'a ivit în îndeplinirea acestei mari nevoi, prelungirea din această cauză a unei circulațiuni monetare reduse, au sporit însă greutatea situației interne, așa încât stabilizarea se înfățișează azi nu numai ca o adevărată operă

de consolidare națională, dar și ca o condiție înșasă a progresului, ca nevoie urgentă de îndeplinit.

Să nădăjduim deci că în jurul ei se va face solidarizarea conștientă a tuturor fiilor Țării.

Așa fiind, prima datorie a acestei sesiuni trebuie să fie votarea legiuirilor menite să pregătească și să înfăptuiască operația stabilizării, precum și legile chemate să-i asigure urmările pe viitor, ca de pildă: legea contabilității și a controlului preventiv al banului public.

Bugetul.

Alături de aceste legiuri, veți avea să Vă ocupați și de bugetul anului 1929. La votarea lui nu ne îndoim că Vă veți arăta însufleșiți de aceeșă grijă de buna gospodărie financiară și economică, care ne-a îngăduit să avem și în trecut finanțe ordonate și bugete echilibrate.

Celelalte consolidări.

Pentruca roadele consolidării financiare să poată să fie depline, se impune însă și mai hotărît continuarea operelor de consolidare urmată dela războiu încoace, îndeosebi în trei mari direcții: culturală, juridică și organizare de stat.

Cea culturală, pentru a pregăti elementele necesare dezvoltării viitoare a țării. Legea învățământului profesional și a învățământului superior vor răspunde acestor nevoi.

Cea juridică, pentru a unifica legislațiunile azi încă deosebite. În acest scop, veți avea a cerceta proiectul codului penal și al codului comercial; iar pentru a desăvârși organizarea de Stat, guvernul va supune Domniilor-voastre modificarea legii administrative, reorganizarea poliției și jandarmeriei, legile de organizare ale diferitelor departamente, precum și cele chemate să desăvârșască această organizare.

În sfârșit, legea drumurilor, a muncii, a pescăriilor, a viticulturii, a marantelor și a asigurării vitelor, vor fi chemate să ajute economia națională prin înlesnirea transporturilor și prin crescândă și metodică dezvoltare a diferitelor ramuri ale producției.

Solidaritatea capitalului internațional

— Germania și rentele române antebelice. —

Sub titlul acesta publică revista „Der Kapitalist” din Viena (No. 39 dela 12 Oct. a. e.) un remarcabil articol, în legătură cu pertractările în curs, în Berlin, pentru a determina și Germania să participe la împrumutul nostru de stabilizare.

Articolul semnat de Dr. N. E. Pohorilles, arată fazele prin cari au trecut pertractările dintre delegații României și cercurile financiare germane,

în ce privește regularea împrumuturilor antebelice. Autorul arată că s'a validat și cu ocazia acestor pertractări solidaritatea capitalului internațional, prin faptul, că deși Anglia, Franța și America au pus în vedere României, concursul lor la împrumutul de stabilizare, totuși au pretins României să câștige și concursul Germaniei pentru operația financiară protectată.

Aceasta prin aranjarea datoriilor sale antebelice (rente) față de Germania, pe cari România, întemeiată pe art. 297 al tratatului de pace dela Versailles, a refuzat, să le recunoască resp. a refuzat să se angajeze să le plătească.

Anglia și Franța s'au solidarizat deci cu creditorii antebelici germani ai României, care astfel, vrând-nevrând, a fost nevoită să reia pertractările cu Germania și să caute a ajunge la o înțelegere cu aceasta.

Din dificultățile, ce a întâmpinat România, la obținerea împrumutului său de stabilizare rezultă pentru aceasta și pentru orice alt stat rău plătit, învățătura, că refuzul de a satisface obligațiunile față de un creditor, neliniștește pe toți creditorii ceilalți, la cari deșteaptă temerea, că cu altă ocaziune se va proceda la fel și față de ei.

Un debitor în întârziere cu plata ori care peste tot nu vrea să plătească, sau nu obține nici un credit, ori obține numai credit în condiții nefavorabile, oneroase.

Este un vechiu principiu, că nici un debitor nu poate obține credite noi, până nu a recunoscut și regulat angajamentele sale vechi.

Autorul articolului, de care ne ocupăm, ajunge la concluziunea, că în baza principiilor de mai sus, este cu neputință, ca Reichsbank-ul din Berlin ori finanța germană să aprobe României vr'un credit nou, înainte de a se fi îngrijit, ca posesorii germani de împrumuturi române antebelice, să fi fost satisfăcuți resp. asigurați.

În continuare, Dr. Pohorilles, serie :

În toată lumea s'a încetățenit obiceiul, că statele favorizează pe creditorii din străinătate, față de creditorii indigeni. Chestiunea de a schimba aceasta ori nu, este o chestiune internă a statelor respective.

La regularea împrumuturilor internaționale până acum nu se făcea nici o diferențiere a creditorilor statului după naționalitatea (supușenia) detentorilor de obligațiuni. Delegații germani trebuie să opună toată rezistența alterării acestui principiu. Căci toată lumea încearcă, să anuleze împrumuturile în posesiune germană. Belgia, Cehoslovacia, Ungaria și Austria, fiecare, a cauzat daune capitalului german. Acum mai vine și România cu încercarea să trateze bunuri germane în străinătate, ca bunuri fără stăpân!

A da României, în direcția aceasta, mână de ajutor și a-i furniza, pe calea unui împrumut, noi capitaluri germane, ar fi culmea absurdității și ar însemna ruina proprie.

Am redat aceste păreri deoparte pentru a arăta, că pe lângă vocile favorabile tezei românești din Germania, este și un puternic curent contrar României în opinia publică germană.

Când scriem aceste șire poate că au fost deja delăturate toate dificultățile și împăcate toate interesele.

Să sperăm aceasta, căci este în adevăr timpul suprem, să vedem odată tradusă în fapte multele asigurări, ce le a primit pân'acum țara, în ce privește realizarea împrumutului extern.

O mare bancă maghiară în București.

Partidul maghiar a ținut la 14 oct. un congres în Odorheiu, cu care ocazie, între altele, s'a discutat foarte temeinic și situația economică a maghiarilor din România în general și despre băncile maghiare din Ardeal în special.

S'a accentuat de un orator, cu acest prilej, că noțiunea „bancă maghiară“ este o noțiune inexistentă, căci dacă ar exista adevărate bănci maghiare, directorii de bancă și acționarii n'ar vâna după dividende, și dobânzile active, ca și pasive ar fi mai moderate.

Sunt numai bănci, conduse și administrate, de Maghiari, acestea însă în marea lor majoritate nu promovează nizuințele și scopurile culturale ale maghiarimii. Instituțiuni, cum au avut și au Românii în banca „Albina“ și Sașii în „Hermannstädter Allgemeine Sparkassa“, Maghiarii ardeleni nu au!

S'au ridicat voci și în contra băncilor maghiare, cari și-au pierdut caracterul de bănci maghiare prin faptul, că au ales în consiliile lor de administrație „pentru promovarea intereselor lor“, 1—2 membri Români.

În Bihor — spunea un orator — lucrul acesta s'a făcut de unele bănci, cu totul nemotivat și în așa fel, că 50—60—80% ale acțiilor au trecut în mâni românești.

Un alt orator a cerut pe scurt: „băncile maghiare să facă politică maghiară“.

Congresul, după ce a desaprobat băncile, cari au ales atâția nemaghiari în consiliile lor de administrație „încât aceasta este umiltoare pentru întreaga maghiarimea“, a decis înființarea unei mari bănci maghiare, care să ajute și finanțeze întreprinderile maghiare din Ardeal, resp. să aibă rolul, pe care, l-a avut, la timpul său, sub dominațiunea maghiară, banca „Albina“, cum s'a zis în congres.

Noua bancă mare maghiară, al căreia capital îl vor semna băncile maghiare ardelenene, în proporția capitalurilor lor sociale, își va avea sediul în București.

Nu au lipsit la acest congres și violente eșiri în contra Băncii Naționale.

Însuși președintele „Sindicatului băncilor“ (maghiare) senatorul Dr. Gyárfás Elemér a prezentat două proiecte de rezoluțiune, acceptate de congres.

Într'unul din rezoluțiuni congresul: condamnă în modul cel mai hotărît și desaproabă politica de credit și de dobânzi a Băncii Naționale, care a lipsit comerțul legitim de creditul necesar.

În alt loc congresul, la propunerea aceluiasi raportor, constată că „nedreapta și tratamentul mașter, de care au avut parte băncile minoritare, din partea Băncii Naționale, la fixarea și distribuția creditelor, continuă și în prezent. Ba, băncile minoritare, au ajuns în o situație și mai grea, fiindcă Banca Națională — sub pretextul maximalizării dobânzilor — le-a spoliat și de creditele, de cari beneficiau pân'acum la băncile mari“.

În fața acestei atitudini dușmănoase și îndrăznețe a partidului maghiar, față de majoritatea populației acestui stat (nu zicem față de „poporul alcătuitor de stat“ cum își ziceau Maghiarii pe vremuri) ne reamintim trecutul nu tocmai îndepărtat, de acum 15 ani în urmă. Cum s'au schimbat vremurile!

Ar fi îndrăznit minoritarii de pe atunci din Ardeal să ia astfel de atitudini, și dușmănoase și jignitoare pentru majoritari și pentru primul așezământ de credit al țării? Și ar fi îndrăznit să cugete măcar la fondarea unei bănci românești în capitala țării?

Și dacă cumva ar fi îndrăznit, ce s'ar fi întâmplat? Cum ar fi reagat opinia publică?

Azi nimic! Și totuși minoritarii și băncile lor a căroră exploatare neomenoasă, cu dobânzi uzurare a voit să o înfrâneze Banca Națională — nemulțămii!

O conferință economică internațională

La 4 Oct. a. e. s'a ținut în Praga o conferință din cele mai importante, conferința economică internațională, convocată de Uniunea internațională a asociațiilor pentru Societatea Națiunilor.

Au fost reprezentate, la această conferință, aproape 20 de state și 30 de organizații internaționale.

Protectoratul conferinței l-a avut președintele Republicii Cehoslovace Masaryk; președinți de onoare au fost ministrul de externe Dr. Beneš și ministrul de comerț Ing. L. Novák, iar președinte activ Senatorul Dr. Brabec.

Scopul convocării acestei conferințe, inițiată din partea Angliei, a fost, conform declarației

prezidentului, de a manifesta pentru importanța operii economice a Soc. Națiunilor și a deștepta interesul opiniei publice competente față de viața economică, în baza principiilor fixate de conferința economică din a. tr. ținută la Geneva.

Prin problemele economice internaționale, ce ajung în discuțiune în aceste conferințe, se întinde mai departe a asigura, pentru viitorul mai mult ori mai puțin îndepărtat, pacea mondială.

Aceasta, se speră, a se putea ajunge prin orientarea și reglementarea concurenței dintre diferitele țări, pe teren economic, în așa fel ca conflictele rășb. dinice să devină imposibile. Căci este știut că baza aproape a tuturor rășboatelor a fost conflictele de ordin economic, material.

Dezbaterile urmate și referatele prezentate conferinței din Praga, au scos la iveală un material foarte vast și prețios pentru viitoarele conferințe economice internaționale.

Drept rezultat a discuțiilor s'au luat patru rezoluțiuni.

În prima rezoluție se recomandă crearea unui *Comitet de ajutorare*, a căruia chemare va fi înainte de toate, să adune, cât mai mult material cu privire la chestiuni economice, pe seama singuraticelor secții naționale, pe seama Uniunii și pentru publicitate.

Se recomandă mai departe realizarea unui *Protocol economic internațional*, prin care guvernele s'ar obliga să prezinte, spre ratificare, unui organ special al Soc. Națiunilor, toate convențiile economice internaționale, încheiate de statele lor.

Protocolul ar obliga totodată statele să încheie numai convenții comerciale, cuprinzând *clauza națiunii celei mai favorizate* — fără restricțiuni.

Statele s'ar obliga să încheie convenții comerciale, de durată lungă, și să prezinte toate convențiile Secretariatului Soc. Națiunilor; asemenea s'ar obliga să nu procedeze la urcarea tarifelor vamale — fără înțelegere prealabilă cu statele semnatare al protocolului.

Reducerea cât mai grabnică posibilă a *tarifelor vamale* existente ar fi o altă obligațiune, ce vor trebui să ia guvernele.

Conferința stăruie pentru întregirea Comisiunii economice dela Soc. Națiunilor, cu reprezentanți a agriculturii, a muncitorimii și a cooperativei.

O a doua rezoluțiune propusă de Comitetul internațional pentru *crearea unei uniuni vamale europene*, cere, ca toate statele să *delătore* succesiv *barierele vamale*, ceea ce este o condiție necesară pentru crearea de uniuni vamale pe baze mai largi.

Până a se realiza aceasta, se recomandă guvernelor și Soc. Națiunilor, să ușureze lucrările, cari ținesc la formularea de contracte colective, prin cari taxele vamale actualmente în vigoare s'ar fixa ca taxe vamale maximale și s'ar arăta și modul cum urmează a se diminua actualele taxe vamale.

La sfârșitul rezoluțiunii se cere unificarea nomenclaturii vamale din sistemele tarifare.

A treia rezoluțiune cuprinde principiile politice economice, cari sprijinesc nizuințele pacifice.

Se cere, ca în rapoartele lor reciproce poapoarele să evite toate nizuințele cătră o dominațiune economică financiară asupra altor poapoare.

A patra rezoluțiune în fine cuprinde diferite propuneri prezentate conferinței din Praga, de diferitele organizații reprezentate acolo.

Cu propunerile acestea urmează a se ocupa îndeosebi Comisiunea de ajutorare, amintită în rezoluțiunea primă.

S'a făcut totodată propunerea, ca Uniunea Internațională de pe lângă Soc. Națiunilor, să convoace o nouă conferință, în care să se continue nizuințele, de care a fost animată conferința din Praga.

Scopurile urmărite, cum vedem, sunt cele mai ideale, și realizarea lor ar duce, fără îndoială, la o viață economică unitară și la asigurarea păcii mondiale.

Ca la orice lucru bun trebuie și aci timp și perseveranță în urmărirea scopului.

CRONICĂ.

Un nou ram de asigurare este pe cale să se creeze în Germania. Congresul industriei și comerțului german, a trimis tuturor camerelor de comerț din Germania un chestionar, în care între altele se cuprindea și întrebarea, dacă este resimțită în viața economică necesitatea unei asigurări facultative a telegramelor.

Răspunsurile intrate au fost în preponderanță pentru introducerea acestui nou ram de asigurare.

Favoruri pentru automobiliștii precauți.

O societate de asigurare engleză a decis, să aprobe automobiliștilor deosebit de precauți, cari în primul an de asigurare nu anunță nici o daună în materialii, o bonificare (restituire) de 25% din premiile plătite. În anii următori bonificarea se majorează treptat până la 33%.

Un congres negustoresc la București

Sfatul Negustoresc și Asociația Reuniunilor Comerciale din Ardeal și Banat au convocat un congres al comercianților, pentru ziua de 11 Noiembrie a. c. la București. Guvernul a acordat participanților o reducere de 50% pe C. F. R.

S'a întocmit un program foarte vast, cuprinzând toate chestiunile ce privesc situația comerțului românesc. Punctele esențiale ale programului sunt: Abrogarea legii speculei, revizuirea tarifului vamal, unificarea codului comercial, organizarea creditului comercial și chestiunea impunerii comercianților.

Prima fabrică de mătase artificială în România. Banca Românească, Banca de Credit Român și Banca Chrissoveloni în participațiune cu firmele străine: Elberfelder Glanzstoffwerke A. G. ce dispune de mari uzine în St. Pölten și

Niederösterreichische Eskomptegesellschaft au hotărît înființarea primei fabrice de mătase artificială în România, cu un capital social din partea fondatorilor de 300 milioane Lei, având uzina o capacitate de producțiune de 1000 kgr. la zi.

Prețul aurului și al argintului a fost fixat de comisiunea specială atașată ministerului de industrie și comerț, pe intervalul dela 16 crt. până la 1 Octombrie a. e., precum urmează:

Aurul Lei 109.766 pro Kgr.

Argintul „ 2.880 „ „

Congresul comercianților se va ținea la 11 Nov. a. e. în București. Ordinea de zi stabilită, cuprinde următoarele obiecte de deliberare:

1. Abrogarea legii speculei.
2. Crearea unui institut de credit comercial.
3. Reviziunea tarifelor vamale.
4. Problema impozitelor comerțului și
5. Unificarea legislațiunii comerciale.

Cursul Valorilor la București

la 18 Octombrie 1928.

EFECTE

	Dob. anuală	Cursul
Rentă 1913 original	4 ¹ / ₂	180—200
Rentă 1913 duplicate	4 ¹ / ₂	90—105
Scris Rurale	5	60—60 ¹ / ₂
Scris Urb. București	5	56—56 ¹ / ₂
Scris Urb. Iași	5	54 ¹ / ₂ —55
Comuna București	4	60—65
Comuna București	5 ⁰ / ₁₀	70—75
Imprumutul Național 1916	5	74—76
Imprumutul Unirii 1919	—	63 ¹ / ₂ —64
Imprumutul Refacerii 1920	5	65—65 ¹ / ₂
Renta împrumutării	5	59 ¹ / ₂ —60
„ 1903 original	5 ⁰ / ₁₀	140—150
„ 1903 duplicate	5 ⁰ / ₁₀	90—95

BĂNCI

	Val. nom.	Cursul
Banca Națională	500	12800—12900
Marmorosch Blank & Cie	500	1550—1560
Românească	500	1150—1160
„ pui	500	990—1000
De Scont	500	420—430
Comerc. Română	500	1700—1800
Credit Român	500	1250—1260
Generală	500	760—770
Viticola	500	475—480
Comerț Craiova	500	1025—1050
Com. Ital. și Rom.	500	770—780
Albina Sibiu	500	1100—1150
Carpaților	500	400—410
Franco-Română	500	320—325

ASIGURĂRI

	Val. nom.	Cursul
Dacia-România	2000	7000—7100
Națională	500	1050—1100
Generală	500	2650—2750
Agricola	500	1050—1100
Steaua României	500	950—1000
Prevederea	200	290—300
Soc. Urania	1000	1500—1600

PETROLIFERE

Steaua Română	500	1700—1720
Astra Română	500	3140—3160
Speranța opt.	500	1350—1400
Speranța pui	500	800—850
Petrol Blok	500	325—330
Petrolul Rom. opt.	500	870—880
Petrolul Rom. (pui)	500	425—450
I. R. D. P. opt.	500	405—415
I. R. D. P. III vărs.	500	320—350
Concordia	250	1320—1350
Creditul Minier	500	1160—1170

DIFERITE SOCIETĂȚI

Reșița	500	880—890
C. Tramv. Buc.	500	1125—1140
Govora-Călimănești purtător	200	250—260
Govora-Călimănești nom.	200	250—260
Cartea Românească	500	420—480
Creditul Technic purt.	500	480—490
Creditul Technic nom.	500	480—490
Letea opt.	500	1060—1070
Clădirea Românească	500	925—945
Mica ex. cup.	500	700—705
Carpatina	500	960—1000
Credit Industrial	1000	1025—1040

MONEDE EFECTIVE

Dolari	164.50—165.—
Sterline	804.00—807.—
Lirete	8.67—8.72
Cor. cehe	4.90—4.94
Franci francezi	6.48—6.52
Franci belgieni	4.56—4.62
Franci elvețieni	31.60—31.90
Mărci germane	39.30—39.50
Zloți	18.25—18.75
Șilingi austr.	23.30—23.50
Pengő	28.90—29.10
Dinari	2.88—2.91
Leva	1.22—1.24
Drachme	2.12—2.16
Lire otomane	86.50—87.50
Napoleon	645—655.—

Convocare.

Conform §-ului 19 din Statute și deciziei Consiliului de Administrație, Domnii acționari ai Institutului de credit și economii „POPORUL” din Lugoj, prin prezenta sunt invitați a se întruni în

Adunarea generală extraordinară

pentru ziua de 31 Oct. 1928, ora 10^{1/2} a. m., în localul Institutului din Lugoj.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Alegerea notarului și verficatorilor procesului verbal al acestei adunări.
3. Raportul Consiliului de administrație, referitor la oferta Băncii Agrare S. A. din Cluj, asupra fuziunii cu acel Institut și luarea unei deciziuni în această chestie.
4. Eventuale propuneri, prezentate conform statutelor.

Lugoj, la 9 Octombrie 1928.

Consiliul de Administrație.

NB. Domnii acționari, dorind a lua parte la această adunare generală extraordinară în persoană, ori prin mandatar, sunt rugați a depune în conformitate cu §-ul 24 din Statute, acțiunile lor până la 28 Octombrie a. e. la cassa Institutului, la Cassa centrală diecezană din Lugoj, la Oficiul administrativ al fondurilor diecezane rom. gr. cat. din Oradea-mare sau la oricare institut, membru al „Solidarității”.

§ 22. În adunarea generală își pot exercita dreptul de vot numai acei acționari, cari sunt trecuți în registrul acționarilor, cel puțin cu 6 luni mai înainte.

„ARDELEANA”

Institut de Credit și Econ., Soc. pe Acțiuni, Orăștie.

PROSPECT.

În baza autorizării primite din partea adunării generale din 28 Martie 1928, subsemnatul Consiliu de Administrație deschide prin aceasta subscripțiune pentru o nouă emisiune de acțiuni, în scopul ridicării capitalului societății la Lei 15.000.000— emițând încă 20.000 bucăți acțiuni de câte Lei 500— nominal.

Emisiunea se va face pe lângă următoarele condițiuni:

1. Acționarii vechi primesc pentru fiecare acțiune veche una acțiune nouă în valoarea nominală de Lei 500— având a plăti pentru aceasta

în capital Lei 500— (Cincisute Lei) plus Lei 100— (Una sută Lei) ca spese de emisiune.

2. Restul de 10.000 acțiuni à Lei 500— nominal se pune la dispoziția publicului, pe lângă un curs de Lei 750— (Șeptesutecincizeci Lei) de fiecare acțiune, plus Lei 100— (Una sută Lei) spese de emisiune.

3. Terminul de optare pentru acțiunile de sub punctul 1 este până la 25 Octombrie 1928 și se poate exercita pe lângă depunerea acțiunilor vechi la casa institutului, pentru înregistrare și notarea opțiunei.

4. Odată cu exercitarea dreptului de opțiune se va plăti la cassa institutului de fiecare acțiune optată câte Lei 150— în capital și câte Lei 100— în spesele de emisiune.

5. Terminul de optare pentru acțiunile rezervate publicului conform punctului 2, este tot data de 25 Octombrie 1928, cu aceia restricțiune că Consiliul de Administrație este îndreptățit a închide subscripțiunea îndată ce toate acțiunile au fost optate.

Pentru fiecare acțiune optată conform punctului 2, este a se plăti la subscriere câte Lei 250— în capital și câte Lei 100— spese de emisiune.

6. Restul de capital, atât pentru acțiunile optate conform p. 1 cât și pentru cele de sub p. 2 este a se plăti în două rate egale și anume: jumătate la 20 Noembrie 1928, iar cealaltă jumătate până la 20 Decembrie 1928.

7. Acționarii, cari vor vărsa întregul preț al acțiunilor optate în baza punctului 1 și 2 până la 31 Decembrie 1928 se vor bucura de dividendul fixat pentru anul 1929 și cu începere dela ziua achitării, de toate drepturile garantate acționarilor de statute și regulamente.

8. Acționarii, cari nu vor achita prețul acțiunilor la datele fixate, vor plăti o dobândă de întârziere de 16% și vor primi după ratele vărsate o dobândă de 10%, iar față de restanțieri se va purcede în baza articolului 11 din statute.

9. Ceice cumpără dreptul de opțiune dela vechii acționari trebuie să plătească la subscriere, afară de sumele de sub punct 4 și 5 și o taxă de transcriere în suma de Lei 200— de fiecare acțiune.

10. Cererile de optare, atât pentru acțiunile neoptate de vechii acționari, cât și pentru cele rezervate publicului, se vor adresa Consiliului de Administrație, care hotărăște în cauză definitiv și fără a fi obligat de a-și motiva hotărârea luată.

Primele de emisiune se vor trece la fondurile de rezervă ale institutului.

Orăștie, la 10 Octombrie 1928.

Consiliul de Administrație.